

Ειδικό Πρόγραμμα Ελέγχου για τον ιό του Δυτικού Νείλου και την ελονοσία – Ενίσχυση της επιτήρησης στην ελληνική επικράτεια

Πρακτικά συνάντησης εργασίας

Τετάρτη 26 Σεπτεμβρίου 2012

Τοποθεσία	:	Εργαστήριο Υγιεινής και Επιδημιολογίας, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Παπακυριαζή 22, 41222, Λάρισα	
Συμμετέχοντες	:	Χ. Χατζηχριστοδούλου Χ. Μπιλλίνης Ν. Παπαδόπουλος Κ. Παπασπυρόπουλος Α. Γιαννακόπουλος	Α. Μάρκα Ν. Μπιτσόλας Π. Τσερκέζου Χ. Ιωάννου
Τηλεδιάσκεψη	:	Γ. Κολιόπουλος Α. Βακάλη	

Πρακτικά συνάντησης

• Επιτήρηση κουνουπιών

Ο κ. Χατζηχριστοδούλου ενημέρωσε την ομάδα εργασίας σχετικά με την εντομολογική επιτήρηση στο νομό Λακωνίας. Πιο συγκεκριμένα, ενημέρωσε ότι η εταιρεία «Ελευθερίου» θα διαθέσει δεδομένα σχετικά με:

- ✓ τη χαρτογράφηση των ενδαιτημάτων των κουνουπιών στη Λακωνία
- ✓ τα δεδομένα των εντομοκτονιών που έχουν πραγματοποιηθεί στην περιοχή και των εντομοκτόνων που έχουν χρησιμοποιηθεί
- ✓ τα αποτελέσματα της μεθόδου προσέλκυσης με ανθρώπινο δόλωμα (human baits)
- ✓ τη καταγραφή προνυμφών και ενηλίκων κουνουπιών στην περιοχή.

Ο κ. Παπαδόπουλος ρώτησε σε ποιον ανήκουν τα αποτελέσματα της εντομολογικής επιτήρησης που πραγματοποιείται σε όλη την Ελλάδα από το ΚΕΕΛΠΝΟ και ο κ. Χατζηχριστοδούλου απάντησε ότι την κυριότητα των αποτελεσμάτων έχει το ΚΕΕΛΠΝΟ και το ΕΣΠΑ.

Συζητήθηκε, επίσης, η καταλληλότητα των παγίδων που χρησιμοποιήθηκαν από τις εταιρείες που έχουν αναλάβει την εντομολογική επιτήρηση. Χρησιμοποιούνται δυο είδη παγίδων από τις εταιρείες, παγίδες CO₂ και φωτός. Ωστόσο οι συμμετέχοντες κατέληξαν ότι πρέπει να γίνει μια συστηματική σύγκριση των παγίδων το επόμενο έτος (2013) ώστε να εκτιμηθεί η αποτελεσματικότητά τους στην προσέλκυση διαφορετικών ειδών κουνουπιών.

Οι συμμετέχοντες εξέφρασαν τον προβληματισμό του σχετικά με την ταυτοποίηση των κουνουπιών που συλλέγονται από τις εταιρείες και πρότειναν να συζητηθεί το θέμα με τον κ. Κολιόπουλο.

Ο κ. Χατζηχριστοδούλου ενημέρωσε τους συμμετέχοντες το Υπουργείο Υγείας πρότεινε να γίνει μια συνάντηση του ΚΕΕΛΠΝΟ και του ΕΣΠΑ με τους Περιφερειάρχες όλης της επικράτειας στο τέλος Οκτωβρίου ώστε να παρουσιάσουν τα δεδομένα της εντομολογικής επιτήρησης. Επιπρόσθετα, πρότεινε να εκτυπωθούν και να διανεμηθούν στους Περιφερειάρχες οι οδηγίες για τον έλεγχο των κουνουπιών που έχουν γραφεί από τον κ. Βακάλη και τον κ. Κολιόπουλο.

Συζητήθηκε το θέμα των αποτελεσμάτων για την ανίχνευση του ιού του Δυτικού Νείλου σε κουνούπια και η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται από τον κ. Βακάλη. Προτάθηκε από τον κ. Χατζηχριστοδούλου και τον κ. Παπαδόπουλο να γίνει ανίχνευση του ιού και στα κουνούπια που έχουν συλλεχθεί από την περιοχή της Κάρλας. Ο κ. Μπιλλίνης πρότεινε η PCR να γίνει στο εργαστήριο του και τα δείγματα DNA να ληφθούν από το εργαστήριο του κ. Μαμούρη που κάνει τη γενετική ανάλυση των δειγμάτων της Κάρλας.

Ο κ. Παπαδόπουλος ενημέρωσε τους συμμετέχοντες ότι το Εργαστήριο εντομολογίας βασισμένο στα δεδομένα εντομολογικής επιτήρησης θα ετοιμάσει μια αναφορά για τα είδη των κουνουπιών και τη χωρική τους κατανομή σε όλη την Ελλάδα. Επίσης, θα δημιουργηθούν και οι αντίστοιχοι χάρτες με τη χρήση των GIS.

• Τηλεδιάσκεψη με τον κ. Κολιόπουλο

Ο κ. Παπαδόπουλος ενημέρωσε τον κ. Κολιόπουλο για τα θέματα που είχαν συζητηθεί και έθεσε ερωτήματα που προέκυψαν κατά τη συνάντηση:

1. Επιλογή τύπου παγίδας για τη δειγματοληψία κουνουπιών

Ο κ. Κολιόπουλος συμφώνησε ότι πρέπει να γίνει μια συστηματική σύγκριση των παγίδων στο πεδίο καθώς δεν είναι σαφής η καταλληλότητά τους ανάλογα με το είδος του κουνουπιού. Συμπερασματικά, προτάθηκε από τον κ. Παπαδόπουλο και τον κ. Κολιόπουλο να τοποθετηθούν δυο ή τρεις τύποι παγίδων σε ίδια σημεία σε δυο περιοχές, Λακωνία και Κάρλα.

- 3 -

2. Ταυτοποίηση ειδών κουνουπιών

Ρωτήθηκε ο κ. Κολιόπουλος αν του έχουν σταλεί δείγματα από τις εταιρείες που κάνουν την εντομολογική επιτήρηση για ταυτοποίηση. Ο κ. Κολιόπουλος απάντησε ότι του έχει σταλεί μεγάλος αριθμός από τις εταιρείες Αxiven – Απολυματική, τα οποία θα ταυτοποιηθούν και τα στοιχεία θα δοθούν στους συμμετέχοντες εντός ενός μήνα. Επίσης, πρόσθεσε ότι από τις “Βιοεφαρμογές” και την “Οικοανάπτυξη” δεν έχει λάβει δείγματα. Ο κ. Χατζηχριστοδούλου πρότεινε να ζητήσουμε από τις δυο προαναφερόμενες εταιρείες να στείλουν στο Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο έναν αριθμό δειγμάτων για ταυτοποίηση είτε από προηγούμενες δειγματοληψίες είτε από μελλοντικές.

3. Εντομολογικά δεδομένα Λακωνίας από την εταιρεία “Ελευθερίου”

Ο κ. Κολιόπουλος ενημέρωσε τους συμμετέχοντες ότι έχει λάβει τα δεδομένα από την εταιρεία “Ελευθερίου” και θα τα αποστείλει στους συμμετέχοντες όταν αυτά οργανωθούν. Ο κ. Χατζηχριστοδούλου πρότεινε να δοθούν σε αρχείο excel και για την οργάνωση τους μπορεί να βοηθήσει και η κα. Τσερκέζου. Όταν συλλεχθούν όλα τα δεδομένα και απεικονιστούν σε χάρτη με χρήση των GIS θα σχηματιστεί μια πλήρη εντομολογική εικόνα για τη Λακωνία.

4. Χάρτες από εταιρεία “Βιοεφαρμογές”

Ο κ. Κολιόπουλος επισήμανε ότι δεν έχει λάβει ακόμη τους χάρτες των ενδιαιτημάτων κουνουπιών από την εταιρεία “Βιοεφαρμογές” και προτάθηκε σε επόμενη συνάντηση εργασίας του ΕΣΠΑ για την εντομολογική επιτήρηση να συμμετέχει και ο κ. Περγαντάς.

• Τηλεδιάσκεψη με την κα Βακάλη

Ο κ. Χατζηχριστοδούλου πρότεινε στην κα Βακάλη να μεταβεί σε έναν ενδεικτικά νομό της Πελοποννήσου ώστε να δει που έχουν τοποθετηθεί οι παγίδες από τις εταιρείες Αxiven – Απολυμαντική και να εκτιμηθεί αν είναι ή όχι σωστή η θέση. Η. 4 -

κα Βακάλη αποδέχτηκε την πρόταση και θα μεταβεί την επόμενη βδομάδα στην Κορινθία για την επιτήρηση των παγίδων.

Επίσης, θα ετοιμάσει επιστολή που θα αποσταλεί στις εταιρείες σχετικά με τη συλλογή εντομολογικών δεδομένων που υπολείπονται να σταλούν και να καταχωρηθούν και για την αποστολή δειγμάτων κουνουπιών από προηγούμενες δειγματοληψίες ή την επόμενη στο Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο ώστε να γίνει ταυτοποίηση του είδους τους.

- **GIS**

Ο κ. Μπισόλας ενημέρωσε τους συμμετέχοντες ότι εγκαταστάθηκε ο GIS server, πλέον λειτουργεί κανονικά και μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους συμμετέχοντες του προγράμματος.

Συζητήθηκε ποια στοιχεία θα χρησιμοποιηθούν για να γίνουν απεικονίσεις και κατέληξαν οι συμμετέχοντες ότι προηγείται η απεικόνιση των κρουσμάτων και για τον ιό του Δυτικού Νείλου και για την ελονοσία για τα έτη 2010, 2011 και 2012. Στη συνέχεια θα γίνουν οι απεικονίσεις των κουνουπιών και των ενδιαιτημάτων τους, των ιπποειδών και των πτηνών.

Ο κ. Χατζηχριστοδούλου πρότεινε να αναζητηθεί ένα άτομο που θα ασχοληθεί αποκλειστικά με τα GIS και επισήμανε ότι θα αρχίσει άμεσα την εύρεση νέου συνεργάτη.

Προστέθηκε, επίσης, ότι μόλις δημιουργηθούν οι χάρτες θα δοθούν κωδικοί στους φορείς ώστε να έχουν πρόσβαση.

Επιπρόσθετα, συζητήθηκε με τον κ. Παπασπυρόπουλο το ενδεχόμενο να δημιουργηθεί ένα μοντέλο παλινδρόμησης που εκτιμά τους παράγοντες που επηρεάζουν την παρουσία ή την απουσία του ιού του Δυτικού Νείλου στα κουνούπια.

- **State of the art**

Η κα Μάρκα ενημέρωσε ότι έχουν ολοκληρωθεί τα ελληνικά κείμενα για το state of the art τόσο για τον ιό του Δυτικού Νείλου όσο και για την ελονοσία.

Τέθηκε εκ νέου το θέμα της δημοσίευσης του state of the art τόσο στα ελληνικά όσο και στα αγγλικά. Ο κ. Χατζηχριστοδούλου πρότεινε το ενδεχόμενο να εκδοθεί ένα ολοκληρωμένο βιβλίο για την ελονοσία και ένα για τον ιό του Δυτικού Νείλου ίσως και από τις εκδόσεις του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Όσο για τα αγγλικά κείμενα, προτάθηκε να εκδοθεί σε ένα ειδικό τεύχος επιστημονικού περιοδικού.

- **Ανθεκτικότητα κουνουπιών σε εντομοκτόνα**

Ο κ. Ιωάννου ενημέρωσε για τα αποτελέσματα της σύγκρισης εγκεκριμένων προνυμφοκτόνων σε άγριες προνύμφες του είδους *Culex spp.* Κάποια από τα προνυμφοκτόνα που χρησιμοποιήθηκαν στη σύγκριση είναι το OPRAH που χρειάζεται 3-4 ημέρες για να δράσει, τα MOZKILL και VECTOBAC που είναι οικολογικό και πολύ αποτελεσματικό και το BIOPREN που δεν είναι τοξικό αλλά δεν είναι ιδιαίτερα αποτελεσματικό.

Ο κ. Χατζηχριστοδούλου πρότεινε να ετοιμαστεί μια έκθεση με αυτά τα αποτελέσματα και να σταλεί στο αρμόδιο Υπουργείο και πρότεινε να γίνει η ίδια μελέτη και στα κουνούπια του είδους *Anopheles spp.* το επόμενο έτος.

- **Διαχείριση κουνουπιών**

Ο κ. Παπαδόπουλος πρότεινε να σχεδιαστεί μια μελέτη για τη διαχείριση των κουνουπιών. Πρότεινε να βρεθούν ενδιαιτήματα ή προστατευμένα μέρη ώστε να πραγματοποιηθεί η μελέτη και να συζητηθεί ο σχεδιασμός της μελέτης με τον κ. Ιωάννου και την κα Τσερκέζου.

Ο κ. Χατζηχριστοδούλου πρότεινε ο κ. Παπαδόπουλος να επικοινωνήσει με την εταιρεία «Ελευθερίου» για να συνεργαστούν στη συγκεκριμένη μελέτη.

Τέλος, προτάθηκε από τον κ. Παπαδόπουλο να δημιουργηθεί ένα πρωτόκολλο για τη διαχείριση των κουνουπιών και ένα πρωτόκολλο για τον ιό του Δυτικού Νείλου στα διαχειριζόμενα κουνούπια.

- **Οικονομική διαχείριση**

Ο κ. Χατζηχριστοδούλου ενημέρωσε τους συμμετέχοντες ότι προτάθηκε από τον επιστημονικό υπεύθυνο του ΕΣΠΑ η αύξηση του προϋπολογισμού στο Υπουργείο Υγείας και ότι θα γίνουν οι απαραίτητες ενέργειες από την Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας ώστε να επιτευχθεί αυτή η πρόταση. Πρόσθεσε ότι με την αύξηση του προϋπολογισμού θα προστεθούν νέες δράσεις και θα ενισχυθούν οι υπάρχουσες όπως τα GIS.

- **Ενημέρωση για κρούσματα ελονοσίας στη Λακωνία**

Ο κ. Χατζηχριστοδούλου ενημέρωσε ότι παρόλο που βρισκόμαστε ήδη στην 39^η εβδομάδα έχουν νοσήσει μόνο τέσσερις Έλληνες στη Λακωνία σε σχέση με τους 27 Έλληνες που είχαν νοσήσει το προηγούμενο έτος. Επίσης, τόνισε ότι έχει μειωθεί ο χρόνος από τη ημερομηνία έναρξης των συμπτωμάτων έως τη διάγνωση από τις 7 ημέρες στις 2 ημέρες.